

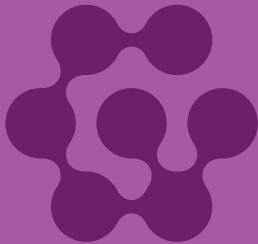
Antropomorfisme

«Atribució de qualitats i comportaments humans a entitats no humanes; per exemple, quan atorguem emocions o motivacions humanes a animals, màquines, objectes o fenòmens naturals.»

L'**atribució errònia d'emocions** pot crear unes expectatives poc realistes i una dependència excessiva de la IA; i, en cas que no es compleixin aquestes expectatives, desembocar en una sensació de decepció.

L'**atribució errònia d'intel·ligència** pot tenir conseqüències greus, especialment en la presa de decisions importants en què la supervisió humana és crucial.

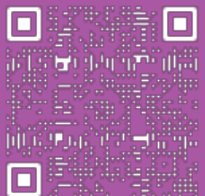
L'**atribució errònia de raonament moral** desdibuixa els límits ètics, i això planteja problemes de responsabilitat.

Preguntes clau

Com definiries l'antropomorfisme en el context de la tecnologia educativa?

Com creus que pot afectar aquesta idea la manera com perceps la integració de la IA a l'aula?

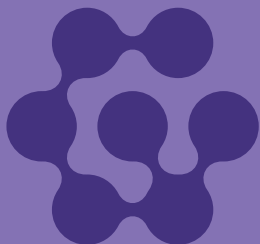

Innovació i rellevància en educació

*«La **innovació** es refereix a la introducció de noves idees, mètodes o tecnologies per millorar els processos d'ensenyament i aprenentatge; la rellevància, a la connexió significativa d'una pràctica amb les necessitats i els interessos actuals dels alumnes i amb les aplicacions al món real d'allò que s'ha après.»*

No hi ha un únic criteri per determinar la rellevància educativa d'una tecnologia, però sí que hi ha una tendència històrica a avaluar-ne l'impacte tenint en compte, exclusivament, la innovació.

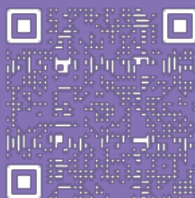
Una mirada als LLM segons la filosofia de la tecnologia

Preguntes clau

Què vol dir, per a tu, *innovació* en educació?

Se t'acut algun exemple que il·lustri la diferència entre innovació i rellevància en educació?

Agència

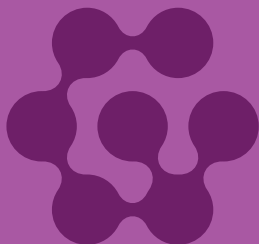
«Grau d'autonomia, intencionalitat i capacitat de decisió d'un agent humà o artificial.»

L'agència de la IA és un fenomen nou per a nosaltres: és la primera vegada que veiem com l'ús del llenguatge no està necessàriament vinculat a un cos, una ment, un cor.

Una màquina no disposa d'experiència subjectiva i, per això, no té intencionalitat. A més, pot dur a terme les seves tasques amb èxit, aprendre i millorar, sense la necessitat d'entendre, reflexionar o criticar allò que fa.

Tot plegat evidència que l'agència de la IA està desproveïda d'intel·ligència i depèn, per tenir èxit, dels humans:

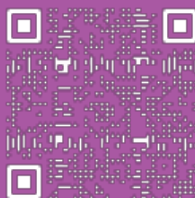
- Per a la creació de contingut, basat en grans quantitats de textos, imatges i altres creacions de milers d'autors que no tenen reconeguts els seus drets.
- Per a l'etiquetatge manual de dades —conceptes semàntics, imatges, entitats i intencions subjacents a cada entrada—, una tasca crucial per entrenar els algorismes dels *chatbots*.

Preguntes clau

Quins coneixements i habilitats caldria potenciar en els alumnes per aconseguir-ne un ús competent, enginyós, creatiu i responsable de la IA generativa?

Quins coneixements i habilitats caldria potenciar en els docents i els equips directius per guiar l'agència de la IA (eines generatives o d'analítica d'aprenentatge) en benefici de l'aprenentatge dels alumnes?

La falta de neutralitat de la tecnologia

«Les tecnologies no són inherentment bones o dolentes, però disten molt de ser neutrals. Això vol dir que les tecnologies tenen efectes que cal considerar i que porten implícita una sèrie de valors que cal revisar.»

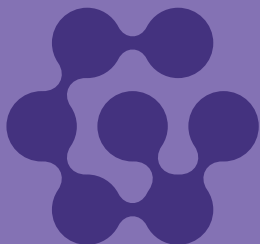
Cap tecnologia no es pot entendre de manera aïllada, ja que està estretament relacionada amb l'entorn social, econòmic i cultural.

El disseny d'una eina tecnològica també incorpora una sèrie de valors, fruit del seu context.

Aquests valors integrats influeixen en la manera com l'usuari interactua amb el producte, com si estigués seguint un guió.

Per exemple, una màquina de cafè: quan et dona un got de plàstic, està suggerint que l'utilitzis i el llençis. Però, si et demana que utilitzis la teva pròpia tassa, està incentivant l'ús, neteja i reutilització de la tassa; per tant, la teva acció comportaria valors associats a la reducció de residus.

Una mirada als LLM segons la filosofia de la tecnologia

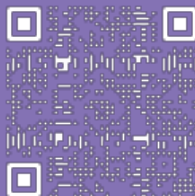

Preguntes clau

El desenvolupament i ús de les eines d'IA que feu servir o voleu fer servir, té cap impacte mediambiental?

Quines persones han participat en el disseny de les eines d'aprenentatge adaptatiu i quins objectius tenen?

Quines accions relacionades amb l'estudi i l'aprenentatge ens animen a emprendre aquestes eines?

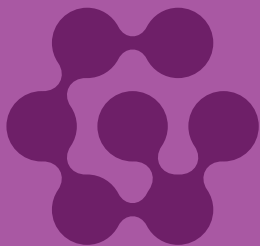
Transparència

«La transparència és el grau en què les dades i els algorismes utilitzats pels sistemes d'IA són accessibles i comprensibles per als usuaris.»

La majoria dels sistemes de comunicació que inclouen la intervenció d'una IA generativa no són transparents per als usuaris: no sabem exactament d'on venen les dades, com funcionen els **algorismes** o com treballen les **persones** involucrades en el procés de revisió...

La manca de transparència dona lloc a informació errònia i esbiaixada. Incrementar la transparència ajuda a identificar i reduir aquests biaixos.

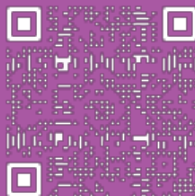
Un cop creats, els biaixos dels models d'IA generativa poden arribar a estar molt arrelats i ser difícils de corregir, ja que aquesta tasca requereix una gran quantitat de temps i de recursos computacionals.

Preguntes clau

Les eines d'IA que fem servir o volem fer servir a l'aula, expliquen amb claredat com funcionen els seus algorismes o amb quines dades han treballat?

Quins efectes té, en els alumnes, la manca de transparència de la IA generativa pel que fa a l'origen o el tractament de les dades?

Solucionisme

«El solucionisme tecnològic és una ideologia que considera que els problemes complexos, com el canvi climàtic, les epidèmies o l'educació, es poden solucionar mitjançant tecnologies i algorismes.»

El solucionisme fa que la tecnologia es percebi com una força imparabile a la qual s'han d'adaptar les persones, sense tenir-ne en compte els riscos ni les necessitats de la societat.

Aquesta creença, a més, responsabilitza indègudament la tecnologia de certs problemes socials, que en realitat són el resultat de decisions i dinàmiques originades en diferents àmbits.

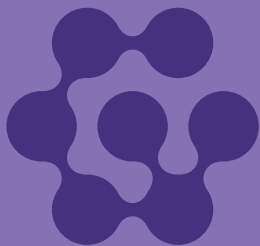
Per exemple, en les notícies s'informa sobre una empresa que ha acomiadat un nombre considerable de treballadors, i se'n culpa la IA:

- Es culpa únicament la tecnologia de la pèrdua de llocs de treball.
- S'espera que acceptem els acomiadaments perquè les màquines poden fer la feina.

Però:

- Hi ha altres actors, a part de la IA generativa, que puguin haver tingut alguna cosa a veure amb aquesta decisió?
- Hi havia alguna altra alternativa?

Una mirada als LLM segons la filosofia de la tecnologia

Preguntes clau

Pots identificar algun moment recent en què un enfocament solucionista hagi promogut un canvi cap a l'adopció de la IA en el teu centre?

I pots identificar algun moment en què aquesta mateixa manera de pensar hagi impedit l'ús de la IA en el teu centre?

